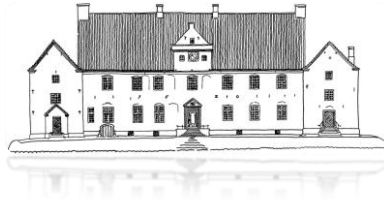

Bygherrerapport for HBV j.nr. 1306 Rødning Nord

Arkæologiske undersøgelser
af bebyggelse fra tidlig yngre vikingetid
og urnegrav fra førromersk jernalder

Foto. 1. Det undersøgte område set fra øst. Vægstolperne er markeret med rødt, de tagbærende stolper med sort, den hvide spand marker fundstedet af en urnegrav. Foto: J. Brønd.

Indledning

På anmodning fra Vejen Kommune har Museet på Sønderskov foretaget en udgravning, beliggende i den nordlige del af Rødding by (se fig. 1). Årsagen til anmodningen var kommunes ønske om at gøre området klar til byggemodning.

Baggrunden for den arkæologiske undersøgelse var primært fundet af et beboelseshus fra tidlig yngre vikingetid (750-1050e. Kr.), ved prøvegravning af lokalplansområdet i sensommeren 2007 (jf. bygherrerapport: HBV 1306 Rødding Nord ved arkæolog Ejvind Hertz). På baggrund af resultaterne fra denne, samt tidligere arkæologiske undersøgelser umiddelbart nordvest og vest for området forstået af Museum Sønderjylland (HAM 2422, HAM 2360 og HAM 4086 (se fig. 2) foretog Museet på Sønderskov en mindre udgravning.

Formålet med udgravningen var dels at afdække gårdsanlægget og de nærmeste omgivelser, for at få afklaret om den kunne have en bebyggelsesfase, og dels at afklare bebyggelsessporenes omfang, udstrækning og datering i et ca. 660 m² stort område.

Udgravningen blev foretaget i perioden 15. januar til 5. februar 2008.

Udgifterne til undersøgelsen påhviler ifølge Museumsloven § 27 stk. 4 bygherre, i dette tilfælde Vejen Kommune. Al korrespondance er foretaget mellem museumsdirektør, Svend Aage Knudsen, Museet på Sønderskov og Peter Hansen, Byggemodningsafdelingen, Vejen Kommune.

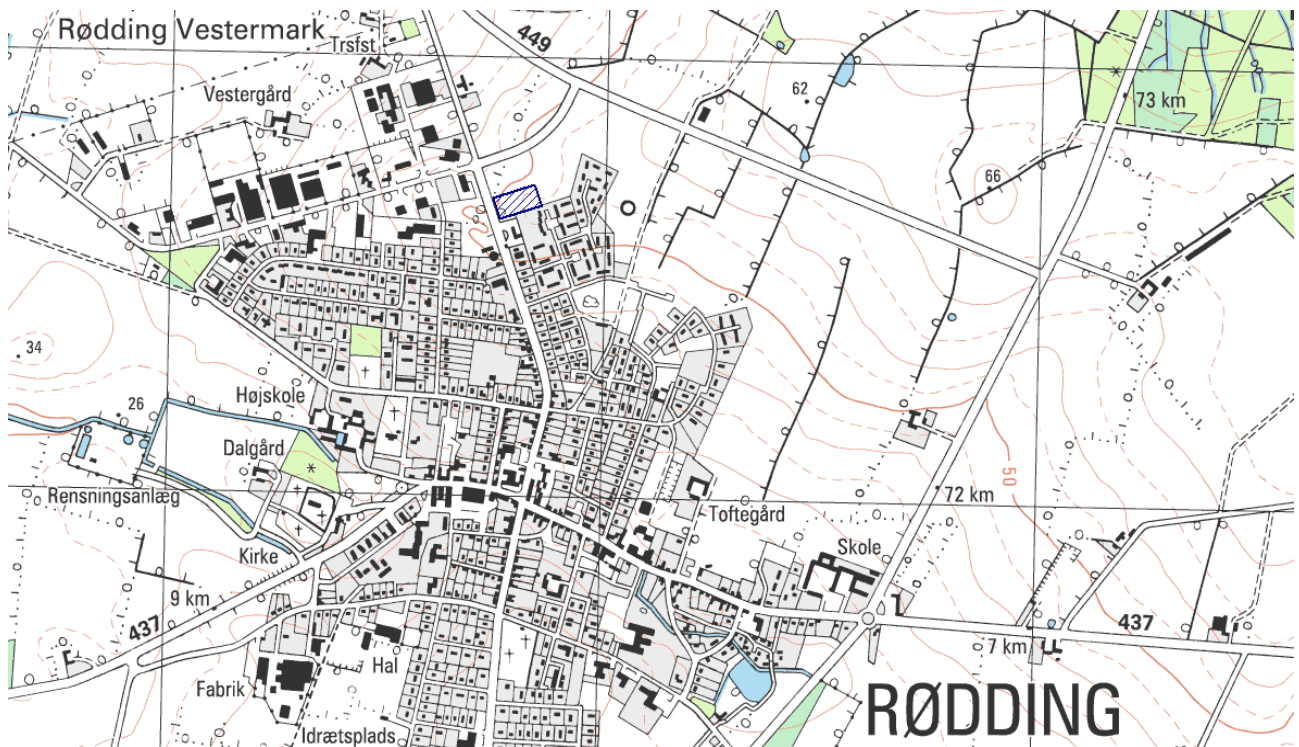

Fig. 1 Kort over lokaliteten Rødding Nord med det undersøgte areal angivet med blå skarvering.

Fremgangsmåde

Udgravningen foregik ved at det øverste muldlag blev gravet af med en gravemaskine monteret med 2 m rabatskovl, mens to arkæologer fulgte denne med håndholdt skovl for at rense op, samt markere fyldskifter og fund m.m. (fraregnet en del tydeligt recente hegnspælsnedgravninger med rustne søm og andet skrammel) primære fyldskifter blev streget op med skovl og markeret med en gul blomsterpind. Sigtbarheden var god. Alle anlægsspor og aflejringer blev tegnet med pantograf i mål 1:50. Disse er efterfølgende transformeret om til Mapinfo-filer, således at alt plantegningsmateriale foreligger i digital form.

Samtlige opridsede og indmålte fyldskifter blev tildelt anlægsangivelse, og fyldskifter der ikke umiddelbart kunne fraskrives som recente, blev beskrevet i fladen mht. form og fyld. Størstedelen af fyldskifterne blev undersøgt ved diverse mere eller mindre gennemførte snitninger.

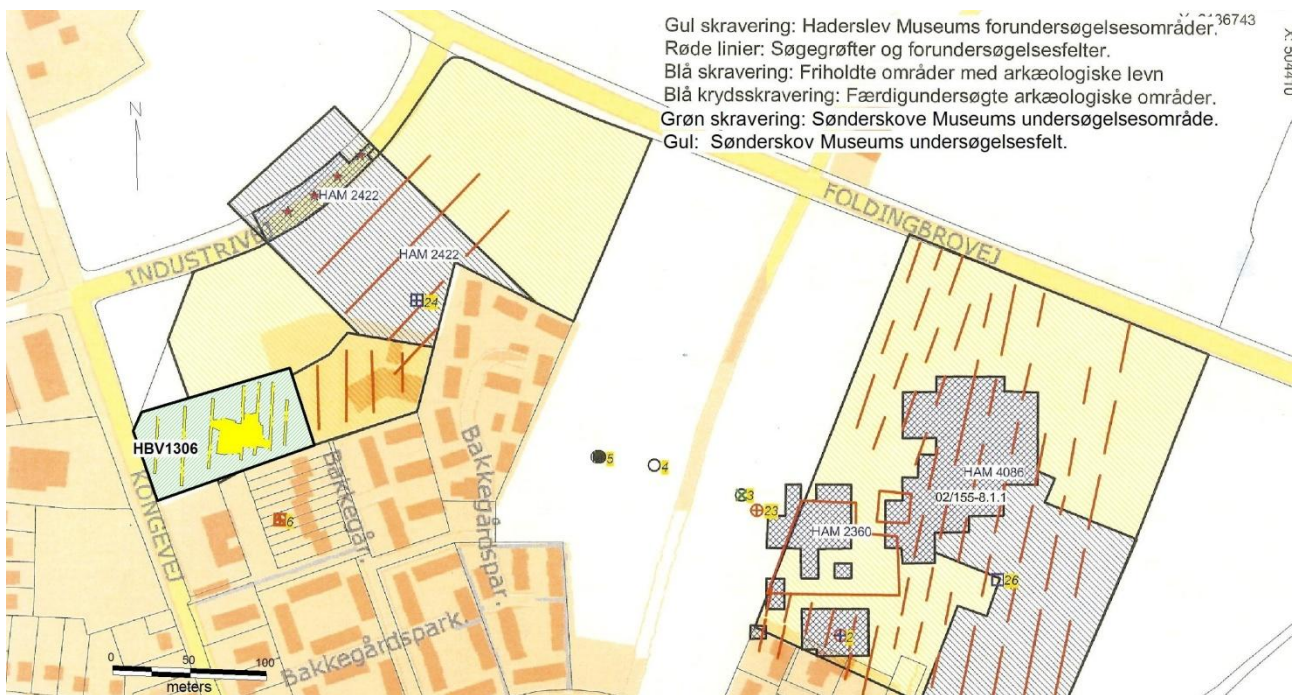
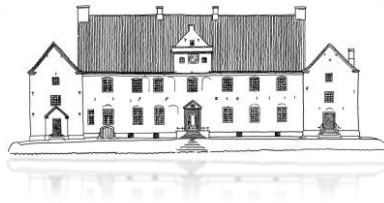

Fig. 2 Kort med arkæologiske undersøgelser i Rødning nordøst.

Resultater

Der blev på det undersøgte areale fundet en hustomt, en urnegrav og 3 kogestensgruber. Sidstnævnte repræsenterer datidens ovne til madlavning.

Den fundne hustomt var et "treskibet" langhus, dvs. et hus, hvor tagkonstruktionen holdes oppe af to rækker indre tagbærende stolper (se fig. 3).

Endvidere var der bevarede vægstolper med indtrukket indgangsparti m. dobb. indgangstolper. Det udgravede treskibet langhus har været mindst 23 m langt og 6 m bredt. Huset var omtrent øst-vest orienteret med let buede vægge.

Tagkonstruktionen har været båret af

4 sæt tagbærende stolper (se fig. 4). Ud fra husets form, de cirkulære og mindre stolpehuller, indgangspartiet med indgange overfor hinanden, er det den generelle vurdering, at der er tale om et hus fra tidlig yngre vikingetid. Der er dog et par specielle ting ved huset som gør det interessant.

Der er få indre tagbærende stolper og særlig mod vest de markerede hjørnestolper. Dette er normalt et Ø-dansk fænomen specielt i Skåne.

Formodentlig er der tale om resterne af en enkelt gårdsbebyggelse, der flyttes mod nord gennem perioden. Der er dog også være tale om udkanten af en større bebyggelse, der i så fald ligger på arealet umiddelbart øst for det undersøgte område, under den moderne bebyggelse.

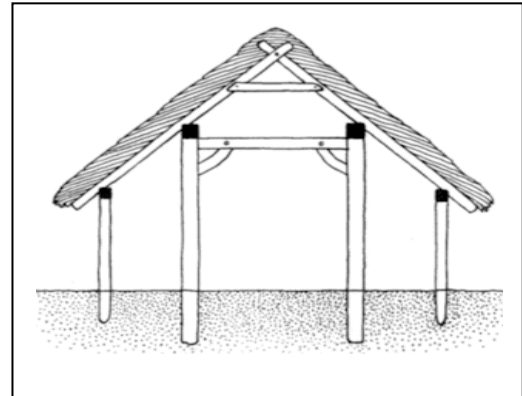

Fig. 3. Treskibet langhus set i snit.

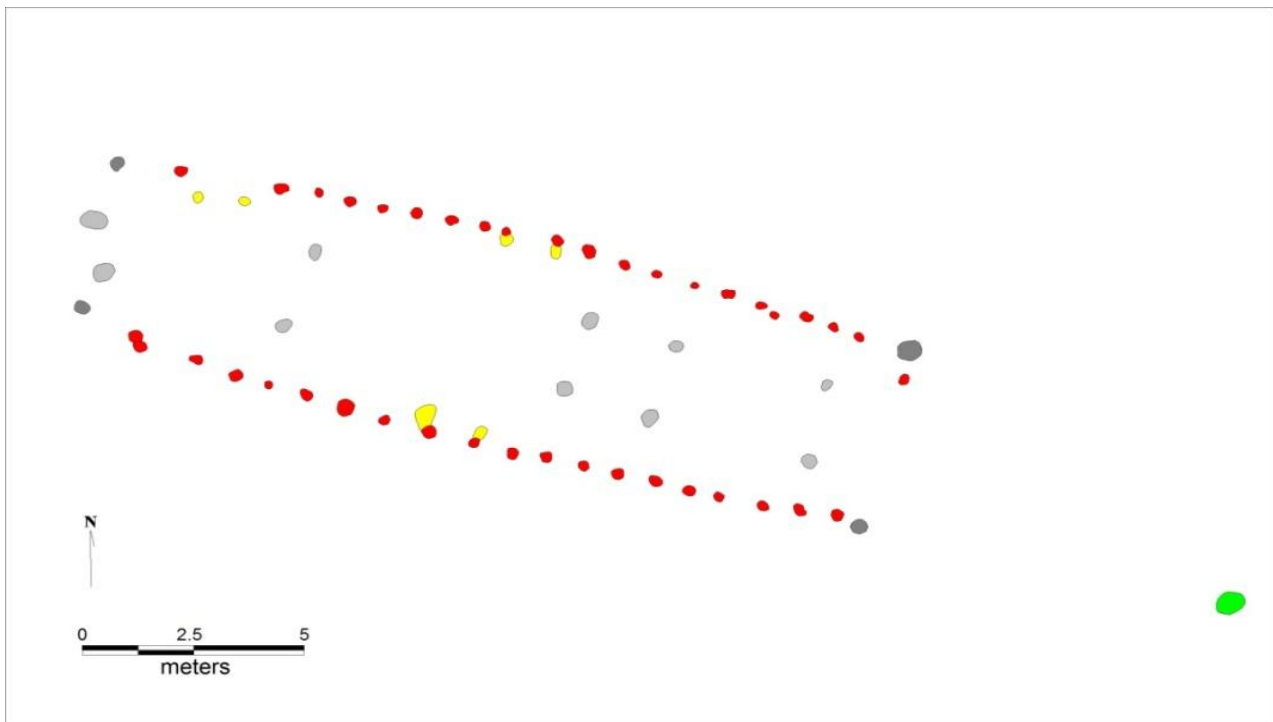

Fig. 4. Plantegning af hustomten fra tidlig yngre vikingetid. Den nedsatte urne længst mod øst er markeret med grønt.

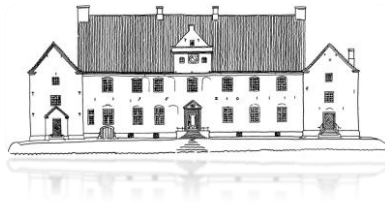

Fig. 5 Udgravningsplan over Rødding Nord med kogestensgruber angivet med sort og urnen med grønt.

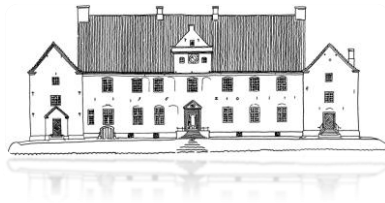
Urnegrav

Umiddelbart øst for huset (se fig. 5) var der nedsat en Urne. Dateringen ud fra keramikken tyder det på, at den er fra førromersk jernalder (500 f.kr – år 0). Der var ca. 33 cm bevaret af urnen og den indeholdte ingen gravudstyr, men en hel del brændte ben.

På baggrund af de stratigrafiske forhold er det nærliggende at knytte denne urne sammen med Haderslev Museums udgravning i 1991 hvor der forud for etablering af en omfartsvej blev fundet anlægsspor fra førromersk jernalder. (se fig. 2, HAM 2422)

Foto 2. Urnegrav set i snit. Foto: J. Brønd

Fortidsminder i området

Det undersøgte område er beliggende i Rødding Nord –området. Igennem mange år har dette bidraget med flere interessante arkæologiske pladser og fund. Der er tale om lokaliteter fra førromersk jernalder frem til ældre germansk jernalder.

Der er også registreret en del overpløjede gravhøje i området fra enkeltgravskulturen.

NV for lokaliteten er der i 1991 forud for etablering af en omfartsvej fundet anlægsspor fra førromersk jernalder periode I-II. Fra ældre romersk jernalder fandtes et gravfelt med mindst 3 jordfæste grave og fra yngre romersk jernalder et gårdsanlæg samt et gravfelt med mindst 6 jordfæstegrave. (HAM 2422),(se fig. 2).

Videre arbejds gang

Museet anser området for færdigundersøgt med udgravningen, og det giver ikke anledning til yderligere arkæologiske udgravninger på det aktuelle areal. Skulle der på den resterende del af arealet dukke forhistorisk materiale op, der kan ligge helt isoleret fra det øvrige fundmateriale, skal museet underrettes. Museet vil straks vurdere dette. Yderligere oplysninger om de arkæologiske forhold samt anmeldelse af fund skal ske til Museet på Sønderskov, Sønderskovgårdsvej 2, 6650 Brørup (tlf. 75 38 38 66).

Lokalitetens journalnummer er HBV 1306, Rødding Nord.

Oldsager, original dokumentation og beretning opbevares på Museet på Sønderskov.

Udgravnings data

Udgravningen fandt sted ad flere omgange mellem den 15. januar til 5. februar 2008.

Med periodevis assistance af

Stud. Mag. Maria Wehde,

Stud. Mag. Gerd B. Ravnholt,

Arkæolog MA. Scott R. Doller

Museumstekniker Jacob Brønd (udgravningsleder)

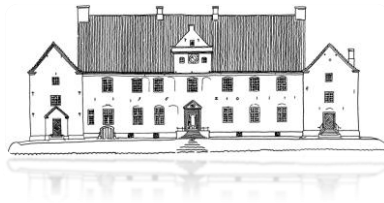
Gravemaskine fra entreprenør Hans Frisesdahl a/s,

Estrupvej 17, 6600 Vejen, tlf. 75 36 07 43

Museet på Sønderskov, den 20. Maj 2008

Jacob Brønd

Museumstekniker

Tidstavle

År f/e. Kristus	Perioder	Kulturgrupper	
2000	Historisk tid	Middelalder (1050-1536)	
1000		Vikingetid	
0	Jernalder	Germansk Jernalder	
		Romersk Jernalder	
		Førromersk Jernalder	
1000	Bronzealder	Yngre Bronzealder	
		Ældre Bronzealder	
2000	Bondestenalder	Dolktid	
		Enkeltgravskultur	
3000		Jættestuetid	
		Tragtbægerkultur	
		Dyssetid	
4000	Jægerstenalder	Ertebøllekultur	
5000		Kystkultur	Kongemosekultur
6000			Maglemosekultur
7000		Rensdyrjægerkultur	Ahrensburgkultur
8000	Brommekultur		
9000	Federmesserkultur		
10.000	Hamburgkultur		
11.000			
12.000			